



Република Србија  
АПЕЛАЦИОНИ  
СУД У БЕОГРАДУ  
Гж2 691/23  
14.12.2023. године  
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Весне Дамјановић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Смиљанић, адвокат из Београда, ул. Милорада Драшковића бр.28, против туженог ББ из ..., ради издржавања, одлучујући о жалбама тужиље изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П2 645/21 од 15.4.2022. године и допунске пресуде истог суда П2 645/21 од 14.9.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

**ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 645/21 од 15.4.2022. године у ставу петом изреке и допунска пресуда истог суда П2 645/21 од 14.9.2023. године, тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ..., да на име свог доприноса за издржавање мал.сина ВВ, поред износа од 20.000,00 динара досуђеног ставом четвртим изреке, плаћа месечно износ од још 4.000,00 динара, до 10. у месецу за текући месец, почев од 5.5.2021. године, као дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови, с тим што је доспеле, а неисплаћене обавезе издржавања дужан платити у року од 15 дана од дана пријема пресуде, све уплатом на рачун тужиље.

**ПОТВРЂУЈЕ СЕ** решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П2 645/21 од 15.4.2022. године и у том делу жалба тужиље се одбија као неоснована.

**ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиљи на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 645/21 од 15.4.2022. године, ставом првим изреке, брак закључен дана 31.5.2009. године у Београду, између тужиље АА, ЈМБГ ..., рођене ..., дана ... године у..., од оца ... и мајке ... и туженог ББ, ЈМБГ ..., рођеног .... године у ..., од оца ...и мајке ..., уписан у Матичну књигу венчаних која се води за матично подручје Раковица, под текућим бројем ... за 2009. годину, разведен је

на основу одредбе члана 41 Породичног закона Републике Србије. Ставом другим изреке, вршење родитељског права над малолетним дететом ВВ, рођеним ...2009. године, поверено је мајци АА, која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, уређен је модел виђања оца ББ са малолетним дететом ВВ тако што ће се исти одвијати: сваки други викенд почев од петка, по завршетку школских обавеза, до недеље до 20,00 часова, сваке среде по завршетку школских обавеза, до 20,00 часова, сваки други државни и верски празник, сваки други рођендан детета, сваки рођендан оца те половину зимског и летњег распуста, тако што ће отац преузимати и враћати малолетно дете на адресу боравишта мајке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ месечно плаћа износ од 20.000,00 динара, сваког 10. у месецу, па убудуће, док за то постоје законски услови, или док се ова пресуда не измени другом судском одлуком, почев од 15.4.2022. године, као дана пресуђења, с тим да је доспеле, а неисплаћене обавезе издржавања дужан да плати у року од 15 дана од дана пријема пресуде, све уплатом на рачун тужиље, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиље преко досуђеног износа од 20.000,00 динара до тражених 24.000,00 динара за издржавање малолетног детета, као неоснован. Ставом шестим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом истог суда П2 645/21 од 14.9.2023. године одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа издржавање за малолетно дете ВВ почев од 5.5.2021. године, као дана подношења тужбе до 15.6.2022. године као дана пресуђења, као неснован.

Против наведене пресуде тужиља је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у ставу петом изреке, из свих разлога прописаних законом, док допунску пресуду благовремено побија због непотпуно и нетачно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка је тражила и определила за жалбу на првостепену пресуду.

Испитујући првостепену пресуду и допунску пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", 72/11 са каснијим изменама и допунама), у вези са одредбом члана 202 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужиље основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се наводима жалби тужиље указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих би побијане пресуде морале бити укинуте.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетни ВВ је рођен ...2009. године као заједничко дете парничних странака. Живи са тужиљом, њеном мајком и пунолетним сином тужиље из претходне заједнице, у стану површине 54 м<sup>2</sup>, који је у власништву тужиљине мајке, која је пензионер и прима пензију у висини од 30.000,00 динара. Тужиљин пунолетни син је запослен и остварује месечну зараду у износу од 35.000,00 динара. Трошкови становања обухватају рачуне за инфостан у износу од 13.500,00

динара, за електричну енергију око 6.000,00 динара и кабловску телевизију и интернет око 4.000,00 динара, стим да трошкове домаћинства тужиљина породица дели тако што њена мајка плаћа рачуне комуналних услуга, а она и старији син заједно носе трошкове исхране. Тужилца не поседује непокретности у свом власништву нити аутомобил. Зараду остварује продавајући производе руске фирме „Сибирско здравље“, од којих је некада остваривала зараду од 70.000,00 до 100.000,00 динара, али сада је она много мање због ратног стања у Украјини јер је дошло до стопирања робе која се увози из Русије. Других прихода нема и није кредитно задужена. Малолетни ВВ, у време пресуђења, похађао је шести разред основне школе, а за школски прибор месечно је потребно издвојити до 3.000,00 динара. Од спортских активности иде на џудо, чија месечна чланарина износи 2.500,00 динара. Једном недељно похађа приватне часове из српског језика и математике, цена једног двочаса износи 1.500,00 динара. За одећу и обућу тужилца издваја од 5.000,00 динара до 6.000,00 динара месечно. За његову исхрану потребно је 1.000,00 динара дневно јер мал. ВВ има инсулинску резистенцију. За ужину тужилца издваја од 100,00 до 150,00 динара дневно. Због здравственог стања ВВ су потребне редовне лекарске контроле на свака три месеца, које обавља у приватној здравственој установи и за исте је потребно од 10.000,00 динара до 15.000,00 динара. Такође, мал. ВВ је имао проблема са штитном жлездом, па по препоруци лекара мора да користи одређене суплементе и то цинк, селен, јод и антиоксидансе, за чију куповину месечно издваја 10.000,00 до 15.000,00 динара. Од престанка заједнице живота, тужени на име издржавања детета месечно плаћа 12.000,00 динара, поред чега је мал. детету купио јакну, чизме, два дукса, а за куповину још једне јакне и ципела дао је новац. Тужени живи у свом стану, површине 25м<sup>2</sup>, са сином из претходне брачне заједнице. Трошкови становања обухватају инфостан од 2.000,00 динара, рачуне за електричну енергију који у зимском периоду износе 12.000,00 динара а у летњем 8.000,00 динара до 9.000,00 динара и рачун за кабловску телевизија и интернет укупно 4.000,00 динара. Сувласник је ½ викендице на периферији ..., у месту ..., површине 100м<sup>2</sup> и плаца од 7 ари који чини окућницу. Поседује аутомобиле марке Рено Сеник 2007. годиште и Рено Меган 2009. годиште. Ради као ... у „...“ и према сопственим наводима просечно месечно оствари зараду око 50.000,00 динара. Ноћним радом остварује додатну зараду од 5.000,00 до 6.000,00 динара. Нема додатних прихода. За гориво месечно му је потребан износ од 80.000,00 динара, 150 евра на име одржавања возила, 10.000,00 динара плаћа месечну чланарину за наведено удружење и 15.000,00 динара плаћа порез. Нема кредитних задужења и није могао да определи месечни износ потребан за исхрану и његове сопствене потребе. Потврдио је да је на име издржавања месечно доприносио са износом од 12.000,00 динара, као и да мал. ВВ има посебан режим исхране, за који је потребно издвојити око 1.000,00 динара, али је оспорио да је за суплементе потребан износ већи од 6.000,00 динара јер је наведени износ за њихову куповину издвајан за време трајање брачне заједнице.

Одлучујући о висини доприноса за издржавање мал. детета, првостепени суд је, је, позивајући се на одредбе чланова 6 став 1, 154 став 1, 160, 161, 162. и 266. став 1. ПЗ, имао у виду појединачне опредељене потребе детета од стране мајке и могућности родитеља, па је оценио да су потребе мал. ВВ реалне, осим трошкова на име суплемената у износу од 10.000,00 до 15.000,00 динара који је превисоко опредељен, док трошкове лекарских прегледа код приватних здравствених установа није прихватио с обзиром да их је могуће остварити у државним здравственим установама. Следом наведеног, првостепени суд је закључио да се укупне месечне потребе малолетног ВВ

могу задовољити износом од 47.500,00 динара (које првостепени суд погрешно означава као износ од 46.500,00 динара), па је ставом четвртим изреке побијане пресуде, обавезао туженог да на име свог доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно износ од 20.000,00 динара, почев од дана пресуђења, а ставом петим изреке одбио као неоснован тужбени захтев преко досуђеног, а до траженог износа од 24.000,00 динара. Одлучујући о делу тужбеног захтева који се односи на издржавање у периоду од утужења до дана пресуђења, првостепени суд је, полазећи од чињенице да је тужени у наведеном периоду доприносио издржавању малолетног детета у висини од 12.000,00 динара и учествовао у куповини гардеробе и школског прибора, оценио да је наведени тужбени захтев неоснован, те је исти допунском пресудом одбио као неоснован.

Међутим, основано се жалбом тужиље указује да је првостепени суд, одлучујући о висини доприноса туженог за издржавање малолетног детета, на правилно утврђено чињенично стање неправилно применио материјално право, а на чију правилну примену и другостепени суд пази по службеној дужности, због чега је по оцени другостепеног суда, досуђен износ прениско одмерен, имајући у виду утврђене битне чињенице за оцену потреба малолетног детета као повериоца издржавања, као и могућности туженог као дужника издржавања.

Ово из разлога јер, по мишљењу другостепеног суда, првостепени суд није правилно оценио могућности туженог да доприноси издржавању малолетног детета, с обзиром на то да је утврдио да тужени остварује редовне приходе од зараде која према његовим сопственим наводима износи око 50.000,00 динара месечно, додатне зараде коју оствари радом у ноћним часовима у висини од 5.000,000 динара до 6.000,00 динара, да живи у стану чији је власник те да по том основу нема додатних расхода, те да није проглашен неспособним за рад. Тужени је таксиста по струци и у могућности је да оствари и додатну зараду, јер има пре свега законску али и моралну обавезу да испуни своју примарну родитељску дужност да доприноси издржавању свог детета и то у мери и нивоу на ком је и његов животни стандард, сходно одредби члана 162.став 3. ПЗ. Поред тога, по оцени другостепеног суда, допринос у новцу мајке малолетног детета његовом издржавању не би требао да буде већи од доприноса туженог (што конкретно није случај), с обзиром на то да је мајка радно ангажована и свакодневно води бригу о детету.

Издржавање детета је основна обавеза родитеља прописана чланом 73. ПЗ, која обавеза произлази из садржине родитељског права (члан 68. став 2. ПЗ) и уско је повезана са њиховим правом и дужношћу да децу чувају, подижу, васпитавају и образују. Начин и трајање издржавања правилно су утврђени према критеријумима за одређивање издржавања применом члана 160.-163. ПЗ. Првостепени суд је правилно утврдио потребе малолетног детета у износу 47.500.00 динара (погрешно означавајући збир свих појединачних потреба које је признао као 46.500,00 динара), које су условљене његовим узрастом и здравственим стањем, као и то да могућности туженог као дужника издржавања, зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његових година, радне способности као и његових личних потреба. Имајући у виду све околности конкретног случаја и примењујући на њих критеријуме прописане за утврђивање висине износа издржавања, Апелациони суд у Београду је, руководећи се најбољим интересима малолетног детета, сагласно члану 6. ПЗ, оценио

да је тужени дужан и да је у могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета месечно плаћа износ од 24.000,00 динара. То значи да поред износа од 20.000,00 динара досуђених ставом четвртим изреке првостепене пресуде, тужени је у обавези да месечно плаћа износ од још 4.000,00 динара. По мишљењу другостепеног суда, овим износом обезбеђује се задовољење минималних животних услова за правилан и потпуни развој малолетног детета, а да се при томе не угрожава егзистенција туженог као дужника издржавања с обзиром на то да је тужени релативно млада особа, радно способан и нема законску обавезу издржавања према другим лицима, те да је у могућности да стиче зараду радом и тако обезбеди износ који је потребан да задовољи како своје личне потребе, тако и потребе лица које је дужан да издржава и да само од његовог ангажовања и напора зависи висина прихода које ће месечно остваривати. Тужени је дужан да ангажује све своје могућности и уложи додатни напор како би обезбедио средства за издржавање малолетног детета, што је његова законска обавеза, које се сходно члану 167. став 2. ПЗ, према малолетном детету ни под којим условима не може ослободити. Како су у обезбеђењу средстава потребних за издржавање детета дужна да учествују оба родитеља, остала средства потребна за издржавање малолетног ВВ, обезбедиће мајка, чији допринос представља и свакодневна брига и ангажовање на задовољавању његових потреба, које у конкретном случају у претежном делу задовољава мајка.

Поред наведеног, основано у жалби тужила указује и да је првостепени суд погрешном применом материјалног права допунском пресудом одбио тужбени захтев у погледу издржавања за период од дана подношења тужбе 5.5.2021. године до 15.4.2022. године (првостепени суд погрешно означава датум пресуђења као 15.6.2022. године). Ово из разлога што је тужила 5.5.2021. године, поднела тужбу којом је поред захтева за развод брака, тражила да се мал. дете повери тужилима као мајци на самостално вршење родитељског права, уз обавезу туженог да доприноси издржавању детета од подношења тужбе, па убудуће. Обавеза родитеља као дужника издржавања заснива се на критеријуму одговорног родитељства, што значи да је родитељ који не живи са мал. дететом увек у обавези да доприноси његовом издржавању, што представља основну обавезу родитеља прописану чланом 73. ПЗ, која произлази из садржине родитељског права (члан 68. став 2. ПЗ) и уско је повезана са њиховим правом и дужношћу да децу чувају, подижу, васпитавају и образују.

Околност да је тужени у спорном периоду доприносио издржавању малолетном детету плаћањем износа од 12.000,00 динара и повременом куповином одеће и обуће, не може утицати на почетак обавезе издржавања мал. детета од стране туженог, као родитеља који не врши родитељско право, и то од дана подношења тужбе. Ово стога што одредбе ПЗ којима је регулисано утврђивање права, критеријуми за постојање права и висине обавезе издржавања, упућују на закључак да се право на издржавање не може тражити за протекло време, него само за убудуће, а најраније од подношења тужбе, па законска обавеза издржавања мал. детета, које обавезе се, према одредбама чланова 82. став 2. и 167. став 2. ПЗ, тужени не може ослободити, тече од дана истицања захтева за издржавање, односно у конкретном случају од 5.5.2021. године. Издржавање мал. детета се само изузетно може досудити од неког каснијег момента у односу на дан подношења тужбе, али само у ситуацији ако дужник издржавања докаже да је све до тог момента новчаним износима, уплаћиваним законском заступнику детета, доприносио издржавању и да су та давања одговарала и његовим могућностима

и потребама мал. детета, као повериоца издржавања. Детету које се налази код родитеља - законског заступника, али и законском заступнику на коме је примарна обавеза старања о детету, неопходна је свака врста сигурности, па и финансијска, за подмирење дечијих потреба, које увек постоје па је исте потребно континуирано и подмиривати, због чега се, у одговарајућем поступку, утврђује новчани износ обавезе другог родитеља да уредно и континуирано доприноси издржавању. Плаћањем новчаног износа на име издржавања, омогућава се законском заступнику (мајци – тужиљи) да уредно планира подмиривање дечијих потреба у складу са очекиваним и редовним новчаним приходима, па и онима које плаћа тужени као родитељ коме дете није поверено на вршење родитељског права, као и да се о детету стара са што мање потешкоћа. Све друго чиме је тужени допринио подмиривању потреба детета, сва давања и трошкови које је сносио, само може допринети квалитету родитељског односа туженог према детету и тиме његовом најбољем интересу и побољшати животне прилике детета, јер се тиме задовољавају дечије развојне потребе. Следом наведеног, подмиривање свакодневних потреба мал. ВВ у спорном периоду, представља одговорно и савесно вршење родитељског права, а не може туженог ослободити обавезе да издржавању доприноси од дана подношења тужбе. Поред наведеног, уплате доприноса у спорном периоду, представљају околност која може бити од значаја у извршном поступку.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је на основу члана 394 тачка 4 ЗПП у вези са одредбом члана 202 ПЗ, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Ставом другим изреке потврђена је, применом члана 401. тачка 2. ЗПП одлука о трошковима поступка, коју је првостепени суд донео правилном применом члана 207. ПЗ, којим је прописано да о накнади трошкова поступка суд одлучује по слободној оцени, водећи рачуна о разлозима правичности. Разлоге којима је образложио првостепени суд одлуку о трошковима парничног поступка, руководећи се управо разлозима правичности, у свему као правилне и на закону засноване прихвата и другостепени суд, а исти се наводима изнетим у жалби тужиље не доводе у сумњу.

Одлука о трошковима другостепеног поступка, у ставу трећем изреке, донета је применом одредаба члана 153. и 165. став 2. ЗПП-а, у вези са чланом 207. ПЗ, имајући у виду да је тужиља успела у другостепеном поступку а водећи рачуна и о разлозима правичности, те јој припадају трошкови на име састава жалбе у износу од 12.000,00 динара, одмерено у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА**

Весна Целетовић Цуцић, с.р.

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Јасмина Ђокић